א תענוג א גאנץ יום-טוב

איר וועט האבן גרויס פארגעניגן פון אייער פאמיליע און אייערע געסט וואס וועלן ביי אייך זיין, ווען איר וועט זיי געבן

פערלמאנס ספעציעל

יום-טובדיקע חלות

מיר זיינען די ערשטע צו מאכן יום-טובדיקע חלות, אלערליי סארטן אויף ניו יארקער סטייל

דאס בילד, אויבן, ווערט גענוצט מיט דער העפלאכקייט פון מאנישעוויץ מצה קאמפאני

תרצ"א 5691

לשנה טובה תכתבו

דאס איז דאס ערשטע מאל וואס מיר האבן די פריווילעגיע

צו ווינשן אייך א גליקלאך ניי-יאר

מיר האפן אז דאס קומענדיקע יאר וועט אייך ברייננען געזונט, פרנסה און הצלחה

יואל פערלמאן
מענעדזשער

הויבט אן דאס נייע יאר מיט אונזערע געבעקסן

אונזער

ברויט און ראלס

זיינען אויסגעבאקן אזוי אז דער פולער פלייוואר פון דער מעל ווערט ארויסגעבראכט

איז פארעווע און קאן געגעסן ווערן מיט פלייש אדער מילכיקס

מיר נוצן דעם בעסטן סארט מעל און די בעסטע מאטעריאלן אין קאנאדע. און דערפאר איז אונזער ברויט רייך אין נארונג, זעטיקט און שטארקט.

"מיט דעם היימישן אידישן טעם"

Perlman's Quality Bakery
JULIUS PERLMAN, Manager
514 Selkirk Ave. — Phone 51 488

ערב ראש השנה

(אויפ'ן קבר פון אונזער מוטער רחל)
(פון אונזער א"י קארעספאנדענט)
בן-יקיר

מיין קינדערשער חדר־טרוים, דער חלום וואס איז געווען פארהייליקט ביי מיר דורך די פילע טרערן, וואס מיין רבי האט מיר געמאכט פארגיסן ביי דער שווערער ר"שי צום פסוק "ואני בבואי מפדן ארם מתה עלי רחל," דער דאזיקער שיינער קינדהייטס־טרוים צו זעען מיט מיט מיינע אויגן דעם קבר פון אונזער מוטער רחל איז ענדלאך פארוויקלאכט געווארן. אין א שיינעם פרימארגן בין איך מיט א גרופע חלוצים צוזאמען אויף דעם דרך המלך שאסעי וועג וואס פירט פון ירושלים קיין בית לחם.

עס איז געווען זייער א שיינער, ליכ־טיקער פרימארגן מיט א סך זונען שיין. א קיל ווינטעלע האט געבלאזן פון די בערג, זיינען מיר זיך געגאנגען אזוי רו־איק, זארגלאז און מיר האבן גארניט בא־מערקט ווי פלוצלונג אויפ'ן מיט'ן וועג איז פאר אונז ווי אויסגעוואקסן דער בא־ליבטער קבר פון אונזער מוטער רחל. איך האב וועגן דעם קבר פיל געהערט, ביל־דער און פאטאגראפיעס געזעען, אבער דאס וואס איך האב געטראפן, איבער־שטייגט אלע מיינע פארשטעלונגען.

עס זיינען דא הייליקע זאכן אויף דער וועלט, באזונדערס אין ארץ־ישראל, וועל־כע עס איז אוממעגלאך צו באשרייבן. אויך דער קבר פון אונזער מוטער רחל איז צו הייליק פאר א פען. די אסאציא־ציעס, עמאציעס וואס דער קבר רופט ארויס זיינען צו שטארק פאר א שריי־בערס ווארט . . . איך וועל זיך דאריבער מוזן באנוגענען מיט דעם, וואס איך וועל שילדערן דעם אויסערלאכן אויסזעען פון דעם קבר, און די פיל־פארביקע מענשן מאסע, וואס קומען זיך אויסוויינען דאס הארץ פאר די ימים נוראים אויפ'ן קבר פון אונזער מאמע־רחל.

דאס אויסערלאכע אויסזעען פון דעם קבר אי זזייער אימפאזאנט. עס איז א שיינע, גרויסע קבר שטוב, געבויט אין אראבישן סטיל. דער הייל־מויער פון קבר איז זייער אימפאזאנט. עס איז א מאנטעפיארעס געלט איז אפן דעם גאנצן חודש אלול, פאר אידישע מתפללים, וואס קומען אהין פון גאנץ ארץ־ישראל זיך אויסוויינען דאס הארץ און בעטן ישועות און נחמות ביי אונזער הארציקער, מיט ליבע פארהייליקטער פאלקס־מוטער און טרייסט מוטער רחל. מיר וואשן די הענט און גייען אריין מיט יראת־הכבוד אין דעם הייל־מויער און א גערוך פון א סך ברענענדע ליכט און בוימל קנייטן שלאגט אונז אנטקעגן.

די ווענט ארום זיינען אלע באהאנגען מיט פיל געשטריקטע, געוועבטע זיידענע און סאמעטענע פרוכת'ן, מיט שיינע גאל־דענע אותיות אויף זיי. אונזער גרופע חלוצים האבן זיך צעשפרייט איבער דער הייל־מויער. יעדער איינער אין א באזונ־דער ווינקעלע. איך בין געבליבן שטיין נאענט ביים טויער פון אריינגאנג און מיט נייגעריקייט זיך איינגעקוקט אין די פארשיידענע אידישע מתפללים; איך האב זיך באזונדערס צוגעהערט צו זייערע פארשיידענע שפראכן. אט זע איך א יונ־גע אידישע פרוי פון די קאווקאזער בערג, איינגאנצן אין שווארצן געקליידעט, א שיינע, א שלאנקע, גייט זי צו שטילער־הייט מיט געמאסטענע טריט צום קבר־שטיין, בויגט איר שיינעם קאפ אויף דעם קאלטן שטומען שטיין און פארגייט זיך אין א תפילה־געוויין אין איר גרוזי־שער שפראך פון די קאווקאזער בערג.

ניט ווייט פון איר שטייט א ענגלישער איד, מיט א ראזירט געזיכט, מיט א טיפן ערנסט אויפן פנים, האלט אין האנט אן ענגלישע "ביבל" און זאגט פון דער "ביבל" א שטילע הארציקע תפילה אין ענגליש, אנשפארנדיק זיך אזוי אויף דעם קבר־שטיין פון דער מוטער רחל. ניט ווייט פון אים שטייט דער ירושלים'ער ספרד'ישער טשיף ראבי הרב יעקב מאיר, האלט א תהלים אין דער האנט און זאגט א קאפיטל תהלים מיט א וויינענד־הארץ־רייסנדער שטים.

ניט ווייט פונ'ם ספרד'ישן טשיף רא־בי שטייען צוויי יונגע ירושלים'ער ווייב־לאך פון מאה שערים און מעסטן די צאל זיבן מאל זיבן, מעסטן מיט א רויטן פא־דים דעם קבר ארום און ארום; — דאס איז א גרויסע סגולה צו עפעס. עס דריי־ען זיך ארום קבר און פלאנטערן זיך צווי־שען די פיס אן א שיעור תימנ'ער אידן, בארוועסע און אפגעריסענע, מיט לאנגע געקרייזלטע פיאות, וואס הענגען אראפ אויף זייערע אויסגעדארטע באקן. זיי זע־צען זיך ענדלאך אוים אין א רינג אויף דער ערד ארום דעם קבר. דער גרעסטער "חסר" פון זיי זאגט אין אראביש א תפי־לה, — מיט אזא וויינענדיקער קבר־שטים און די איבעריקע תימנ'ער זאגן אים נאך. אט די דאזיקע תפילה האט פארפאסט זייער דיכטער און מקובל ר' שלום שיבאזי, אויף וועמעס נאמען עס איז איצט שוין פאראן א גאס אין תל־אביב.

צווישן דער מענגע מתפללים ווארפט זיך אין די אויגן א שיין חנ'עוודיקער יונגערמאן, איינגאנצן איינגעוויקלט אין א טלית, דער קאפ זיינער איז איינגעגראבן אין שטיין און עס הערט זיך ניט קיין מורמל, קיין באוועגונג פון זיין קערפער. בערך א האלבע שעה צייט שטייט ער אזוי באוועגונגסלאז און ענדלאך ווען ער ענדיקט זיין שטילע תפילה און ער דער־זעעט אונז, א גרופע חלוצים, גיט ער אונז אפ אין א שיין קלינגענדן העברייאיש א ברכה צום נייעם יאר, און דאן דערציילט ער אונז, אז ער איז א ניו־יארקער קריסט, זיין פאטער איז א בא־רימטער לאיער אין בראנקס. פאר צוויי יאר צוריק האט ער זיך אין ביקור חולים האספיטאל אין ירושלים מגייר געווען און דא חתונה געהאט פאר דער טאכטער פונ'ם אלטן פיאנער פון די בילו"ד שאיע־וויץ, פון דער קאלאניע נס־ציונה. דער גר האט אונז דערציילט, די גאנצע געשיכטע ווי אזוי ער האט זיך אין לאנדאן געטרא־פען מיט שאיעוויטשס טאכטער און זיך אין איר שטערבלאך ארליבט און בעת ווי האט געענדיקט איר שטודיאום אין אוני־ווערסיטעט און איז צוריק אהיים גע־פארן קיין ארץ־ישראל, האט ער מער ניט געקאנט פארבלייבן אין אייראפע און איז אויך אוועק קיין פאלעסטינע, און דא האט ער מיט צוויי יאר צוריק זיך מגייר געווען און מיט איר חתונה געהאט.

ביים צווייטן עק פונ'ם קבר שטייט א בוכאריש מיידל, איר קאפ איז איינגע־גראבן טיף אינ'ם קבר, זי מורמלט עפעס א מאדנע תפילה אין העברייאיש: "אבי נשמת, אלהי אברהם סלח נא לעוונות כי רבו, תן לי מרפא בעולם הזה וישעוה בעולם הבא." אט די תפילה האט זייער רב פארפאסט ספעציעל כדי זי צו זאגן אויפ'ן קבר פון דער מוטער רחל.

אביסל אפגעזונדערט פון אלעמען אין א ווינקל, שטייט אן עלטערע שיין גע־קליידעטע פרוי, זי שטייט הארט אנגע־שפארט צום קבר־שטיין, איר אויער מיט דעם בריליאנטענעם אויערינגל צוגעטו־ליעט צום קאלטן קבר־שטיין און לאנג, לאנג שטייט זי אזוי, ווי א שיינע סטא־טוע אין א רייכן מוזיי, שטייט זי אן באוועגונג און הערט זיך איין צו די תפי־לות וואס לאזן זיך הערן ביים קבר־שטיין. איך האב זיך שפעטער נאכגעפרעגט און זיך דערוואוסט, אז די דאזיקע רייכע פרוי האט אונטער זיך א טונקעלע פאר־גאנגענהייט. זי איז געווען קריגס־צייט די מעטרעסע פון דזשעמאל פאשא, איר ער־שטער געליבטער איז געווען דער בארימ־טער רעוואלוציאנער וולאדימיר מאיקאוו, וועלכער איז געווארן אין יאר 1908 פאר־שיקט אויף לאנג־יאריקער געפענגעניש פאר זיינע רעוואלוציאנערע זינד. ווי די מאה־שערים'דיקע ווייבלאך דערציילן, פירט זי זיך שוין איצט אויף זייער אנ־שטענדיק. די פרוי הויבט מיך שוין אן צו פאראינטערעסירן און בעת מיר שפאצירן פון דער מוטער רחל'ס קבר צוריק קיין ירושלים, קוק איך זיך שוין גוט איין אין איר פנים. איך קאן אבער גארנישט ניט באמערקן. זי קוקט אויף דער וועלט מיט אן אפענעם בליק און געהויבענעם קאפ. זי שפאנט גלייך מיט אונז מונטער, ברייט און זיכער. דער בליק איז קלאר, דאס פנים אפן. די פרוי ווערט פאר מיר א רעטעניש — זאל זי טאקע זיין די דא־זיקע שיינע פרוי, וואס איז געווען די מעטרעסע פונ'ם ירושלים'ער גובערנא־טאר, דזשעמאל פאשא? עס ווילט זיך מיר זייער דערין ניט גלויבן.

—):־:(—

רעדזשיינער פ ר ו י גע'משפט פאר מארד באפרייט צוליב משוגעת

רעדזשיינע, סעפט. 18.— מרס. דארא פעטערסאן, 40 יאר אלט, וועלכע איז דא גע'משפט געווארן אויף דער קלאגע פון דערמארדן איר מאן, דזשאן פעטערסאן, 64 יאר אלט, אויף זייער פארם אין דעם קרעיק דיסטריקט, דעם צענטן יוני, איז פון דער דזשורי דערקלערט געווארן "ניט שולדיק דורך ניט קלארן פארשטאנד."

צווישן די 22 אויסגעהערטע עדות זיינען געווען זיבן דאקטוירים, און איי־נער פון זיי, דאקטאר ארטור לינטש, פון סאסקאטון, האט אויסגעדריקט זיין גלוי־בען אז די פרוי ליידעט פון כראנישער משוגעת.

ווען די דזשורי האט ארויסגעגעבן איר אורטייל, האט עס מרס. פעטערסאן אויפ־גענומען קאלט. זי וועט געהאלטן ווערן אין טורמע אין פרינץ אלבערט וואו זי וועט ווארטן אויף א באשלוס פון דעם לייטענאנט גאווערנאר.

דריי חלוצות

(שלוס פון זייט 5)

דערפילט אז איך בין אריינגעקומען, איז ער אויפגעשפרונגען:

— אויסגעצייכנט, טייערער!

— נו? — האב איך אים געפרעגט.

— וואס נו? דו ווייסט צו וואס

פאר א באשלוס איך בין געקומען? אז קודם כל דארף קומען א רעוואלוציע פאר דער פרוי. דאס איז דאך, מיין טייערער אן איינפאכע חאזיר'יי; פארוואס בא־קומט די פרוי א קלענערן לוין פון דעם מאן? דאס דאזיקע מיידל ארבעט דאך אין איין מינוט מער ווי דריי מענער צוזאמען אין פארלויף פון צען מינוט!

— גיב נאר א קוק ווי אזוי זי אר־בעט! זי האט אן אייזערנעם כוח אט דאס דאזיקע מיידל, מיין טייערער, קוק זיך גוט צו: ווי אזוי זי הויבט אויף דאס שטיק אייזן.

און ער האט א שפרונג געטאן פונם ארט, ווי ער וואלט איר געוואלט העל־פען.

און פלוצלונג האבן מיר דערהערט א פרוי זינגען. זי זינגט אין מיטן דער ארבעט. אן אנגענעמע, זיסע, קאלראטור־שטימע, אבער זי דרינגט אריין אין אוי־ער און צום הארצן. טיילווייז ענטפערן איר די מאנסבלען צוביסלאך. טייל־מאל צעלאכט זי זיך פריילאך, הערנ־דיק דאס הייזעריקע געזאנג פון די מע־נער. עס קלינגט ווי די זיידענע שטי־מע פון דעם טייך אין דעם געוויש פון די בוימער.

מיין פריינט איז געווען זייער אנט־ציקט.

— וואס פאר א באדייטונג האב איך אין פארהעלטעניש מיט אזא שאפונג, טייערער מיינער? — האט ער פארצווייפעלט געזאגט — אלע אונזערע באמי־אונגען ווערן דאך א גאר־גארניט אין פארגלייך מיט אזא שאפונג.

"חלוצה". זעלבסטפארשטענדלאך — און פונדעסטוועגן וועל איך פרובירן — זי איז נאך גענוג יונג און צארט. מ'קאן עס זעען, א פרעכטיקע.

און ווידער האבן מיר זיך צוגעהערט צו איר לוסטיק געזאנג, און מיר האבן זיך צוגעקוקט און מיר האבן זיך גע־וואונדערט איבער איר קראפט און וויל־דער פלייסיקייט ווי א קוואל, וואס פאר־שטארקט זיך בסדר.

— לאמיר צוגיין! — האט מיין פריינט פארגעלייגט — איך וויל זי זע־ען פון דער נאענט . . .

— גוט, זיי ענדיקן דאך סיי ווי סיי באלד די ארבעט.

מיר זיינען אהין געגאנגען, און מיר האבן א ביסל פארשפעטיקט. מען האט דערווייל געענדיקט די ארבעט, און מען איז זיך פאנאנדערגעגאנגען. מיר זיי־נען איר נאכגעגאנגען. זי איז געגאנגען צוזאמען מיט איר מאן.

זיי זיינען געגאנגען אין דער גאס אין וועלכער מיין פריינט וואוינט, און ווען מיר זיינען צוגעקומען צו מיין פריינט'ס הויז — זיינען זיי גלייך אריינגעגאנגען אין הויז.

מיר האבן איינער דעם אנדערן מאד־נע אנגעקוקט.

— דאס איז דאך דיין "מוטער די לייבין", — האב איך געזאגט — דו ביזט ווירקלאך א וואונדערבארער קינ־סטלער. ווי אזוי האסטו דאס ניט גע־וואוסט?

מיר זיינען אריינגעגאנגען צו מיין פריינט אין צימער, און מיר האבן זיך צוגעהערט. און מיר האבן געהערט איר געהערט זאגן:

— גיי תיכף צו די קינדער. איך וועל קומען אן ערך אין א שעה ארום. שוין צוויי טעג ווי איך האב זיך ניט געבאדן.

מיר האבן זיך איינער דעם אנדערן אנגעקוקט, און איין און דער זעלבער גע־דאנק האט אויפגעלעבט אין אונזער מוח: אפשר איז דאס גאר דאס שיינע מיידל?

— ער, — האט מיין פריינט גע־זאגט — נאר ניט צופיל. דו ביזט א נאר.

— א נאר, א נאר, און פונדעסט־וועגן: — קום, לאמיר ארויסגיין צום טויער.

עס איז אזוי געשעען, מיר זיינען ארויסגעגאנגען, און באלד איז זי אנ־געקומען פארשטייט זיך, אז דאס איז "די אידישע מוטער", וועלכע מיר האבן מיט איניקע טעג צוריק געזעען ארויס־גיין פון דאנען.

און ווען מיר האבן זיך גוט איינגע־קוקט אין איר געזיכט — פארשטייט זיך, אז איך האב אין איר דערקאנט דאס געזיכט פון דער שיינער מיידל אין ים.

— דאס גאנצע איז א האליצונאציע פון א דיכטער — האט מיין פריינט מיט שפאט פעסט געענטפערט.

מיר זיינען איר נאכגעגאנגען. גראד הינטער איר, שווייגנד.

זי איז געגאנגען גלייך צום ים.

ווען מיר זיינען צוגעקומען, און זי געזען אין ים — האבן מיר זיך איינער דעם אנדערן אנגעקוקט ווי אידיאטן.

די זון איז אונטערגעגאנגען — און מיין פריינט האט מיך אנגענומען פאר דער האנט, און ער האט מיך א שלעפ געטאן אויף רעכטס:

— אהער, קום, אהער.

אין אנהויב האב איך נישט באגריפן וואס ער וויל, נאר אביסל שפעטער האב איך ערשט פארשטאנען: איר שווארצער קאפ איז אריין אין דער פארגילדעטער זון שיסל און די חלוצה איז געשטאנען אויף דער פלאזשע פון דעם ים, באלויכ־טען מיט א הייליקער שיין.

— נו, טייערער, וואס פאר א נאמען האסטו פאר אזא שאפונג?

—(::)—

לשנה טובה תכתבו ותחתמו

סטאנדארד שיעט מעטאל

מ. ראסאף

STANDARD SHEET METAL & ROOFING CO.
907½ MAIN ST., PHONE 54 770 — RES. PHONE 54 552

ל. לעוויט

רעפרעזענטאנט פון דער פירמע
Morgan Nicholson Ltd.

ווינשט זיינע פריינט, גוטע־פריינט איצטיקע און צוקונפטדיקע קאסטאמער בכלל כל ישראל און וויניפעגער אידן בפרט, א

שנת חיים ושלום, ברכה ופרנסה טובה

און איז מודיע אז נאך אויף בעסערע ווי ביז איצט באדינגונגען, נעמט ער אן אלערליי אינשורענס: — פייער, לייף אווטאמאביל, עקסידענטס, וכדומה, פאר די

בארד-קאמפאניעס

CENTRAL CANADIAN — PROVIDENCE WASHINGTON

און אנדערע

ווי אויך לייט געלט אויף מארטגעדזשעס צו 6½ פרא. ווען איר דארפט עפעס טעלעפאנירט:

PHONES: Res. 54 370—Office 27 351

THE TRADERS TRUST COMPANY

אפיציעלע אסיינים, עקזעקיוטארס, אדמיניסטראטארס, פינאנציעלע אגענטן

4טער פלאר, יוניאן טראסט בילדינג — טעלעפאן 26 892

מיר באנוצן זיך מיט דער געלעגנהייט אויסצודריקן צו אונזערע צאלרייכע אידישע פריינט

אונזערע בעסטע וואונשן פאר

א פריילאכן און מזל'דיקן ניי יאר

McFADYEN CO., LIMITED
GENERAL INSURANCE BROKERS
5TH FLOOR POWER BLDG., WINNIPEG — Phone Private Exchange 25 331

לשנה טובה תכתבו ותחתמו

דזש. קעי, אייגנטימער

— פון —

וויניפעג קופערעדזש קא.

ווינשט די ברידער מיטגלידער פון דער אידישער פאמיליען געזעלשאפט, ווי אויך אלע פריינט, באקאנטע און קאסטאמער

א גליקלאך יאר בתוך כלל ישראל

WINNIPEG COOPERAGE CO.
412 JARVIS AVE. — PHONE 56 151

מר. און מרס. ס. ב. לעווין

ווינשן אלע זייערע

קרובים, פריינט און באקאנטע און אלע אידן פון וויניפעג

א כתיבה וחתימה טובה

בתוך כלל ישראל

CITY LUMBER & FUEL YARDS
618 DUFFERIN AVE. — PHONE 54 302